

CONSULTATIEMEMO

Aan Zorgaanbieders, cliëntenraden, de zorgkantoren en woningcorporaties in de Valleiregio

Kopie aan

Van Regionaal Projectteam Beschermd Wonen

Datum 12 oktober 2023

Onderwerp Consultatie concept regionale visie Beschermd Wonen

In de Valleiregio zijn de samenwerkende gemeenten bezig met het opstellen van een Regiovisie voor Beschermd Wonen. In deze Regiovisie staan de kaders voor het beleid voor de komende jaren. Daarnaast zetten wij in deze Regiovisie uiteen hoe de gemeenten met elkaar samen willen werken, nadat de middelen voor Beschermd Wonen door het Rijk worden overgeheveld naar alle gemeenten (door-decentralisatie Beschermd Wonen).

Deze concept Regiovisie is in co-creatie tot stand gekomen door intensieve samenwerking tussen de gemeenten van de Valleiregio. Er zijn goede discussies gevoerd en er is rekening gehouden met de verschillende belangen en perspectieven.

Op woensdag 11 oktober vond een stakeholdersbijeenkomst plaats, waar vertegenwoordigers van zorgaanbieders, een woningcorporatie en cliëntenraden aanwezig waren. Graag willen wij diegenen die niet aanwezig konden zijn in de gelegenheid stellen om hun feedback te geven op belangrijke punten uit de Regiovisie.

Het belangrijkste onderdeel in deze memo zijn de ambities en de uitgangspunten. Deze zijn een belangrijke bouwsteen voor de inkoop van Beschermd Wonen en Beschermd Thuis, alsook voor de nog op te stellen Uitvoeringsprogramma's. In het kort gaan wij in deze memo ook in op de uitgangspunten voor regionale samenwerking. We sluiten deze memo af met enkele consulterende vragen.

DE BASIS, WAAR KOMEN WE VANDAAN

De afgelopen jaren is er in onze regio hard gewerkt aan de transformatie van Beschermd Wonen. Het voorgaande beleidskader, Groeidocument Beschermd Wonen (2014), kwam overeen met het advies van de commissie Dannenberg: het afbouwen van Beschermd Wonen en het opbouwen van voorzieningen voorliggend aan Beschermd Wonen (2015). In de regio is hieraan vooruitstrevend gewerkt.

We hebben gewerkt aan sociale inclusie door mensen met een psychische kwetsbaarheid zoveel mogelijk passende ondersteuning in de eigen woonomgeving te bieden, in plaats van in een instelling. In samenwerking met zorgorganisaties hebben we een mooie beweging tot stand gebracht. We hebben grote stappen gezet, echter het betreft een langdurig transformatieproces; in stenen en financiële middelen, maar vooral ook in de manier van samenwerken, organiseren en denken. In de nieuwe Regiovisie willen we de ingezette lijn verder voortzetten.

In vervolg op het advies van de commissie Dannenberg en vooruitlopend op de aanstaande doordecentralisatie Beschermd Wonen, maken we regionaal de beweging van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis. Dat betekent enerzijds dat mensen alleen in een intramurale setting terechtkomen als het echt niet anders kan. Als het mogelijk is, ontvangen zij begeleiding thuis. Anderzijds dat de mensen die nu in een instelling verblijven en mogelijk met een lichtere vorm van ondersteuning toe kunnen, de mogelijkheid krijgen om 'uit te stromen' naar Beschermd Thuis.

LEIDENDE PRINCIPES

We willen dat inwoners van de Valleiregio zo volwaardig mogelijk mee kunnen doen in de samenleving. Wij gaan ervan uit dat iedereen zijn leven zo veel mogelijk zelfstandig of met behulp van zijn of haar netwerk vormgeeft. Waar nodig regelt de gemeente de ondersteuning. De ondersteuning en mate van zelfregie is maatwerk en moet zo dicht mogelijk bij én met de persoon georganiseerd worden. Voor de verdere transformatie van Beschermd Wonen in onze regio wordt op een aantal bewegingen ingezet:

Normaliseren van wonen en zorg daar waar mogelijk

Het gaat hier om het herstel van het gewone leven, waar problemen onderdeel van uitmaken. Dit betekent dat wonen ook voor kwetsbare inwoners zo veel mogelijk ingevuld wordt zoals dat voor iedereen geldt; zoals bijvoorbeeld zelf kosten dragen voor huur, gedrag vertonen dat past bij een goede huurder, zinvolle dagbesteding hebben en een goede buur zijn, waar nodig met ondersteuning.

Ondersteuning zo licht als kan en zo zwaar als nodig

Als het nodig is zetten we Beschermd Thuis in. Als het echt niet anders kan, zetten we Beschermd Wonen in. Alleen als er sprake is van een noodzaak tot verblijf met 24/7 uur ondersteuning, wordt Beschermd Wonen geïndiceerd. De ondersteuning is effectief en doelgericht: zo kort als mogelijk en zo lang als nodig. Alle onderdelen van het hersteltraject zijn erop gericht dat de inwoner zo snel als kan (weer) in staat is om zich op eigen kracht, of met steun van anderen, te handhaven in de samenleving.

Herstelgerichte benadering

De ondersteuning is gericht op herstel van een levens ontwrichtende situatie en het vergroten van welbevinden. Voor veel cliënten geldt dat psychische kwetsbaarheid/gevoeligheid een leven lang blijft, maar niet altijd intensieve begeleiding behoeft. We bieden de professional ruimte om te zoeken naar doelgerichte interventies die een positieve bijdrage leveren aan het voorkomen van Beschermd Wonen, bevorderen van uitstroom, werken aan herstel en/of het vergroten van welbevinden. Hierbij zoeken we naar combinaties van professionele inzet, ervaringsdeskundigheid en informele zorg.

Spreiding van voorzieningen en Woonplekken

Als regio werken wij aan een passend zorglandschap voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. We streven daarbij naar spreiding van (Beschermd) Woonplekken over de regio zodat inwoners kunnen wonen waar zij vandaan komen, hun netwerk hebben of het beste tot hun recht komen. Vanuit zowel de zorgefficiëntie als sociaal-maatschappelijke ontwikkeling kan het wenselijk zijn om zorg te concentreren (bijvoorbeeld voor ondersteuning die schaars en specialistisch is).

Stimuleren van een stabiele en prettige woonplek in de wijk

Vanuit de Valleiregio willen we een stabiele en prettige woonplek in de wijk stimuleren. Verhuisbewegingen worden zoveel mogelijk voorkomen. Dit lukt als we het wonen zoveel mogelijk

loskoppelen van zorg. Inwoners hoeven dan niet te verhuizen als het beter gaat. Inwoners die uitstromen uit een BW-voorziening verhuizen, waar mogelijk, direct naar een woonplek waar ze kunnen blijven wonen. Voldoende passende en betaalbare woningen en een diversiteit aan woonvormen zijn een andere belangrijke voorwaarde om de doorstroom te kunnen bevorderen.

Maatschappelijke betrokkenheid

Bij de huisvesting van inwoners in kwetsbare posities is het ook belangrijk om te ondersteunen bij de draagkracht en oog te hebben voor de samenstelling in de wijk. Het is van belang om bewustwording, gesprek en randvoorwaarden in de wijk te creëren en daarbij stigmatisering te voorkomen. Inclusief wonen in de wijk betekent ook dat er overlast en escalerende situaties kunnen zijn. Belangrijk voor het draagvlak is dat hierbij snel wordt ingegrepen en er opties zijn om iemand tijdelijk elders te laten verblijven (time-outvoorziening).

GEZAMENLIJKE AMBITIES

Onze ambities worden vormgegeven onder het adagium '*lokaal waar het kan, regionaal waar het meerwaarde heeft*'. Dit betekent dat we de samenwerking in onze regio versterken om onze ambities de groots mogelijke kans op succes te geven.

Onze ambities zijn:

- ✓ Iedere regiogemeente werkt via een eigen lokaal Uitvoeringsplan aan een meer inclusieve samenleving voor inwoners met psychische kwetsbaarheid. De lokale Uitvoeringsplannen en het regionaal Uitvoeringsplan vullen elkaar aan en versterken elkaar. Daarbij is goed gekeken naar de situatie en mogelijkheden van de individuele Valleigemeenten.
- ✓ Verminderen gebruik klassiek Beschermd Wonen (24/7 beschikbaar) en toename van Beschermd Thuis.
- ✓ We streven naar een duurzame uitstroom in een zo kort mogelijke doorlooptijd.
- ✓ Iedere gemeente zorgt voor passende uitstroombmogelijkheden voor inwoners uit de eigen gemeente.
- ✓ Door een gerichte inkoop zorgen we voor een passend en toereikend zorglandschap voor Beschermd Wonen en Beschermd Thuis, en we zorgen daarbij ook voor beschikbare, lokale Wmo-voorzieningen.
- ✓ We bevorderen ketensamenwerking en stimuleren aanbieders tot innovatie en onderlinge samenwerking onder meer door het organiseren van ontwikkeltafels.
- ✓ We organiseren tussenvormen van voorzieningen die voorliggend zijn aan Beschermd Wonen (groot en klein) Deze zijn verspreid beschikbaar over de regio op de plekken waar ze het meest effectief zijn.

GOVERNANCE EN SAMENWERKING

De regiosamenwerking die er al was, wordt de komende jaren voortgezet en daar waar nodig versterkt. Het regiobeleid wordt regelmatig geëvalueerd.

Uitgangspunten voor regionale samenwerking zijn:

- We gaan uit van regionale inkoop en -contractering van voorzieningen BW door de centrumgemeente (uitgezonderd Wageningen);
- We zorgen samen voor de Instandhouding van voorzieningen op het gebied van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang;
- We bewaken samen de zorgcontinuïteit;
- We doen aan gezamenlijke beleidsvoorbereiding;
- We monitoren gezamenlijk de afspraken;
- We besluiten samen over beleidsmatige zaken;
- We bereiden ons samen voor op de doordecentralisatie van taken naar gemeenten;
- We maken duidelijke afspraken over uitvoeringstaken tussen samenwerkende gemeenten;
- We zorgen voor een lokale toegang Beschermd Wonen die waar nodig ook verbonden is met de regionale toegang voor gezamenlijke voorzieningen;
- Individuele gemeenten spannen zich aantoonbaar in voor het realiseren en onderhouden van het basistakenpakket preventieve voorzieningen.

CONSULTERENDE VRAGEN

1. Zijn de gestelde leidende principes en ambities herkenbaar en kunt u zich vinden in dit kader voor de komende beleidsperiode (2024 – 2027)?
2. Als u naar de ambities kijkt....
 - a. Waar denkt u aan?
 - b. Hoe kunnen u hieraan bijdragen?
 - c. Hoe kunnen partijen elkaar versterken?
 - d. Zijn er dingen waar we rekening mee moeten houden?
3. Wilt u een suggestie doen die nog niet benoemd is?
4. Wilt u punten meegeven voor de regionale samenwerking?